

Ärade sagesman,

Kulturhistoriska institutionen bedriver sedan några år tillbaka forskningar rörande äldre fiskemetoder. Den frågelista som Ni nu mottagit gäller

FISKE MED DRIVGARN OCH STORRYSSJOR.

Vi efterlyser som Ni ser i frågorna upplysningar om var dessa fiskbragder förekommit och var de fortfarande förekommer, hur de var gjorda i äldre tid och hur de ser ut i dag, hur man fiskar med dem, hur man underhåller dem o.s.v. Avdelning A omfattar som Ni ser frågor rörande drivgarnen (skötar och nät) och avdelning B frågor om storryssjorna. Vi är tacksamma för varje upplysning Ni kan lämna. Uppgifterna kan skrivas på hurudant papper som helst och lämpligen postas i bifogade frankerade svarskuvert. Vi inväntar Ert svar med stor spänning.

Med tacksam hälsning

Nils Stora
Nils Stora
professor

A: FISKE MED DRIVGARN (SKÖTAR ELLER NÄT)

Har man i Er hemtrakt idkat drivgarnsfiske eller drivfiske med skötar? Känner Ni till vilket år ungefär man började fiska på detta sätt? Vem var det som började och varifrån kom detta sätt att fiska till Er trakt? Vilka var det som bedrev detta fiske? Fiskar man fortfarande i Er hemtrakt med drivgarn (skötar eller nät)? Om detta fiske upphört, när skedde detta och vilka var orsakerna till att fisket tog slut? Om det fortfarande idkas, vilka förändringar har skett under årens lopp i sättet att fiska? Vid vilken tid på året fiskade man med drivgarn? Hur lång var säsongen? Vilka vatten brukade man fiska? Namnge om möjligt de olika fiskeplatserna och beskriv deras läge så noggrant som möjligt. Vilka fiskarter gällde drivfisket? Beskriv så detaljerat som möjligt hur drivgarnen såg ut, hur de fästes vid båten och vid varandra. Var det fråga om vanliga skötar? Vilka dimensioner hade de? På vilket djup kunde man ha dem? Hurudana flöten och sänken förekom? Hur många skötar (nät) hade man i en rad. Vilka båtar förekom vid drivgarnsfisket i äldre tid? Hur många var man i båten? Fiskade var och en ensam eller hade man lag? Vilka hörde i så fall till ett lag och hur många? Vilka överenskommelser hade man inom laget? Vem var lagets ledare? Hur delade man fångsten i ett lag? Hur fördelade man arbetsuppgifterna? Hur många drivgarn kunde en ensam fiskare ha? Vid vilken tid på dygnet lades drivgarnen ut? Hur skedde utläggningen? Hur länge fick garnen i regel vara ute? Vid vilken tid togs de upp? Hur stora kunde fångsterna bli per gång? Hur stora kunde fångsten bli sammanlagt under en hel säsong? Hur långt avstånd hade man till henhamnen från drivfiskeplatserna? Kunde man bo hemma eller vistades man borta under en längre tid? Hur lång tid var man i så fall borta? Vilka var med på en sådan långvarig fiskefärd (män, kvinnor, barn)? Hur hade man matfrågan ordnad? Brukade man ta i land på någon bestämd plats? Var då? Ange om möjligt platsens namn. Hade man kontakt med befolkningen på orten? På vilket sätt då? Brukade man salta in fångsten ute vid fiskeplatserna? Vilka kärl förde man i så fall med sig? Hur försiggick detta arbete och var skedde det? Berätta allt Ni känner till om fiskefärder av detta slag och om hur man behandlade fångsten.

B. FISKE MED STORRYSSJOR

1. Har man i Er hemtrakt nyttjat s.k. storryssjor? Fiskas det fortfarande i Er hemtrakt med dessa fångstredskap? Känner Ni till hur länge man använt storryssjor i Er trakt? Vem var den första som använde dem och varifrån kom de? Känner Ni till något om storryssjornas ursprung och om deras spridning? Vad kallar man dessa bragder i Er hemtrakt? Finns det flere namn på dem? Vilka namn då? För vilka fiskarter har man använt storryssjor? Vad fångar man med dem i dag? Om man inte mera begagnar storryssjor i Er hemtrakt, när upphörde detta fiske och vad var orsakerna till att storryssjorna kom ur bruk?

2. Beskriv så noggrant som möjligt hur storryssjorna såg ut i äldre tid i Er hemtrakt (och hur de ser ut i dag)? Rita om möjligt enkla skisser som visar hur de såg ut uppspända och ange på skissen de mått (längd, bredd, höjd, djup, genomskärning, täthet m.m.) Ni känner till. Ange också om möjligt de benämningar som förekom på storryssjans olika delar. Förekom det olika typer av storryssjor i Er trakt i äldre tid? För vilka fiskarter var de olika typerna avsedda? Hur skilde sig typerna från varandra? Hade de skilda namn? Vilken typ kan vara äldst? Förekommer det fortfarande olika typer av storryssjor i Er hemtrakt? Vilka då? Av vilka material var storryssjorna gjorda tidigare och hur förhåller det sig med materialet i dag? Vilka olika material förekom i en storryssja? På vilket sätt var de förankrade? Vilka hjälpredskap behövde man som tillbehör? Hur var de fästa och hurudana flöten hade man (rita om möjligt en enkel skiss och ange de benämningar som förekommer).

3. I hurudana vatten och på hurudana platser lades storryssjorna ut? Ange om möjligt de olika platsernas namn och beskriv deras läge i förhållande till hemhamnen. Hur varierade platserna med hänsyn till den fiskart som fångades? Hade var och en sina vatten eller i vilka vatten fick man fiska? Beskriv hur utläggningen och vittjandet gick till. Hur många man behövdes och behövdes mera än en båt? Hur skedde upptagningen av en storryssja? När på året lades (läggs) storryssjorna ut? Hur länge kunde de vara ute? Hur ofta vittjades de? Hålls storryssjorna i dag lika länge ute som tidigare? Vittjas de lika ofta? Hurudana båtar nyttjade man i regel i äldre tid vid fiske med storryssjor? Hurudana båtar nyttjas i dag vid detta fiske? Vilka årstider hålls storryssjorna utsatta? När på året började man? Fanns det flera säsonger under året? Hur varierade fångstsäsongerna med hänsyn till den fiskart som fångades? Hur stora fångster kunde man göra? Hur mycket fisk fick man då man vittjade? Hur mycket kunde man få under en säsong och under hela året? Gjorde man större fångster i äldre tid? Vilka olika fiskarter kunde man få ned storryssjor?

4. På vilket sätt torkades storryssjorna (rita om möjligt en enkel skiss)? På hurudana platser skedde det? Har platserna särskilt namn? Hur ofta torkades storryssjorna? Hur ofta torkas de i dag? På vilka sätt måste storryssjorna underhållas i äldre tid? Huru underhålls de i dag? På vilket sätt färgades storryssjorna? Med vad färgades (impregnerades) de? Hur sker detta i dag?

5. Vilka personer ägde storryssjor i Er trakt i äldre tid? Vilka äger fortfarande sådana? Kunde en enda fiskare äga en storryssja eller var man flera om en sådan? Hur många var man i ett bolag? Hur beräknade man andelarna i en storryssja? Hur fördelade man kostnaderna vid inköp och underhåll? Inköptes storryssjorna eller tillverkade man dem själv? Hur fördelades fångsten om storryssjan ägdes av ett bolag? Kunde samma bolag ha flere storryssjor? Kunde samma bolag äga också andra fiskbragder än storryssjorna? Vilka bragder i så fall? Kunde en fiskare tillhöra flera bolag än ett? Räknades båtar och annan övrig utrustning även in i bolaget? Om inte, vem ägde båten och fick båtägaren ersättning i någon form för att båten användes inom bolaget? Nyttjade bolaget flera båtar än en vid utläggning och vittjande? Hur förhåller sig dessa ägoförhållanden i dag? Har det skett förändringar? Vilka i så fall?

GLÖM INTE ATT I SAMBAND MED SVARET NÄMNA ERT NAMN, ER ADRESS, SAMT EN UPPGIFT OM DEN KOMMUN (BY OCH GÅRD) TILL VILKEN ERT SVAR HÄNFÖR SIG!